

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/17/2020
Identifikačné číslo spisu: 4019200281
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4019200281.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: G. A., narodený XX. F. XXXX, bytom v K. Z., C. Č.. XX, právne zast.: JUDr. Michalom Magdolenom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská č. 28, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 02. mája 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. októbra 2019, č.k. 23Sa/47/2019-68, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 21. októbra 2019, č.k. 23Sa/47/2019-68 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 02. mája 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 21. januára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo 17. decembra 2018.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 71 ods. 1-9, § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k

záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po vyhodnotení závažnosti dôvodov žaloby vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, ako aj k obsahu pripojeného spisu žalovanej konštatoval, že nezistil dôvod, že by sa žalovaná odchyľila od logických argumentov a relevantných právnych záverov so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre správnosť napadnutého výroku rozhodnutia.

4. Mal preukázané, že žalobca si požiadal o invalidný dôchodok. Po podaní žiadosti bol posúdený jeho zdravotný stav prvostupňovým posudkovým lekárom v Nitre dňa 17. decembra 2018, ktorý za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok stredne ťažká forma podľa kapitoly V, položka 7 písm. a/ a určil mieru poklesu 30 % s tým, že žalobca pracoval krátkodobo. Od roku 2002 je nezamestnaný, evidovaný, viac rokov je evidovaný pre poruchy osobnosti a poruchy psychicky zapríčinené užívaním alkoholu. V roku 2017 bol dvakrát hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici, kde bola potvrdená diagnóza závislosti od alkoholu a poruchy osobnosti. Zmiešaný paranoidne - halucinatórny depresívny syndróm v nemocnici nebol potvrdený. Lekárske vyšetrenie z 15. decembra 2018 potvrdzuje autoagresiu, paranoidné percepcie so zvýrazneným afektívnym nábojom, impulzivitu, incipientnú dekompenzáciu. Diagnosticky uzavreté ako nedostatočná remisia, zmiešaný paranoidne - halucinatórny depresívny syndróm. Posudzovaný nevie rozoznať realitu od nereality. Zvykne sa v noci zobudiť, zdajú sa mu katastrofické javy, zburcuje rodinu, máva negatívne myšlienky, vnútorné hlasy, ktoré ho nútia robiť zlé veci a ktoré nakoniec neurobí. Za rozhodujúce zdravotné ochorenie určil duševné poruchy a choroby správania, spôsobené užívaním psychoaktívnych látok, stredne ťažká forma s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 %. V dôsledku podaného odvolania bol opätovne posúdený zdravotný stav druhostupňovým posudkovým lekárom v Nitre, ktorý preskúmal zdravotný stav žalobcu dňa 09. apríla 2019, ktorý sa oboznámil s lekáorskými správami - prepúšťacou správou z hospitalizácie z Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie zo 14. augusta 2017, s psychiatrickým vyšetrením z 03. apríla 2019 a psychologickým vyšetrením zo 16. januára 2019, a tento posudkový lekár totožne ako posudkový lekár pobočky dospel k záveru, že podľa psychiatrických nálezov u žalobcu nejde o závažné psychické ochorenie, neboli bezpečne preukázané psychotické príznaky, iba adaptačná porucha na nepriaznivú sociálnu situáciu. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu prislúcha miera poklesu 30 %, čo je horná hranica rozpätia. Zdravotný stav nepodmieňuje uznanie invalidity. Preto žalobca nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

5. Uzavrel, že žalobca k žalobe nepripojil žiadne nové lekárske nálezy, ktoré by preukazovali výrazné zhoršenie jeho zdravotného stavu, posudkový lekár rozhodol po vlastnom vyšetrení zdravotného stavu žalobcu a posúdení odborných lekárskeho nálezov z oblastí, na ktoré si žalobca sťažuje a svoj posudok aj náležite zdôvodnil. Posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia žalovanej, ako aj v konaní o odvolaní na základe predložených odborných nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že zdravotný stav žalobcu nie je zhoršený na úroveň invalidity.

6. Vzhľadom na uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

II.

8. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

9. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že

rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

10. Konkrétne namietal, že pri posudzovaní jeho zdravotného stavu neboli brané na zreteľ všetky lekárske správy, ktoré predložil, ktoré preukazujú závažnejšie zdravotné postihnutie, ako to, ktorým trpí podľa žalovanej. Týmto sa nijak nevysporiadal ani krajský súd. Predložil niekoľko lekárske správ (aj aktuálnejších ako posudky posudkových lekárov Sociálnej poisťovne), v ktorých sa konštatuje, že žalobca trpí poruchami psychiky a ťažkými depresiami, paranojou, perцепčným bludom a schizoafektívnou poruchou. Preto nie je zrejmé, prečo žalovaná na podklade všetkých predložených lekárske správ a posudkov tieto nezohľadnila vo svojom rozhodnutí a ani len sa nevyjadrila, že u žalobcu bola konštatovaná (okrem iného) aj schizoafektívna porucha, ktorá patrí do inej kapitoly s vyššou percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Nadväzne na to uviedol, že diagnóza F25 - schizoafektívna porucha je priamo zaradená do skupiny ochorení Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi, ktoré patria do kapitoly V, položky 2, kde je možné určiť mieru poklesu až v rozsahu 50 až 80 %. V lekárske správach psychiatrického lekára F.. F. zo 06. februára 2019 a z 03. júna 2019 sa uvádza, že žalobca trpí ťažkými depresiami, poruchami vedomia, halucináciami, paranoidnými perцепciami a perzekučným bludom. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca trpí závažnejším zdravotným postihnutím ako tým, ktoré mu bolo určené zo stany žalovanej.

11. Žalobca tiež namietal riadne nezdôvodnenie rozsudku súdu, ktorý dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej je zákonné a riadne odôvodnené, pričom toto svoje posúdenie nijako bližšie nekonfrontoval so žalobnými námietkami žalobcu. V tomto smere namietal porušenie práva na spravodlivý proces.

12. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

13. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 24. januára 2020 s tým, že námietky žalobcu uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené, krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej; zamietnutie invalidného dôchodku žalobcu bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi.

14. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

15. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 11. februára 2020 na vedomie.

V.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

17. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

21. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

22. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

23. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 02. mája 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 21. januára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo 17. decembra 2018.

24. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

25. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

26. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

27. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

28. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

29. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

30. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

31. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

32. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

33. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

34. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

35. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

36. Najvyšší súd mal preukázané, že žalobca opätovne požiadal dňa 17. decembra 2018 o invalidný dôchodok. Rozhodnutím z 21. januára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetnú žiadosť žalobcu zamietol. Podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa zo 17. decembra 2018 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, ktorý zistil u žalobcu jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti; podklad pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovala prepúšťacia správa z hospitalizácie na psychiatrickom oddelení vo Veľkom Záluží (od 27. júla 2017 do 14. augusta 2017) a psychiatrické vyšetrenia z 13. decembra 2017 a z 05. decembra 2018. Posudkový lekár žalobcu súčasne informoval o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkali posúdenia jeho zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené: Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok, stredne ťažká forma podľa Kapitoly V, Položka č. 7, písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 30 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 20 až 35 %). Vo výroku posudku posudkový lekár konštatoval, že žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

37. Na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu z 21. januára 2019 zdravotný stav opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra dňa 11. marca 2019 a aj s príhľadnutím na k odvolaniu doložené nové lekárske správy (psychiatrické vyšetrenie z 20. februára 2020 a psychologické vyšetrenie zo 16. januára 2019), zotrval na svojom pôvodnom posúdení zo 17. decembra 2019 a spisový materiál odstúpil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie vysunuté pracovisko Nitra, kde bol jeho zdravotný stav posúdený dňa 09. apríla 2019. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Nitra zohľadňujúc doposiaľ predloženú lekársku dokumentáciu (vrátane doloženého nálezu z psychiatrickej ambulancie z 03. apríla 2019), ako aj na základe vlastného vyšetrenia dospel k zhodnému záveru, že žalobca nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý

zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. U žalobcu bola stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % s tým, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo opakovane určené: Poruchy psychiky zapríčinené užívaním alkoholu zaradené pod Kapitulu V - Duševné choroby a poruchy správania, položka č. 7 - Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok (alkoholizmus, toxikománia), písm. a/ stredne ťažká forma so stanovením 30 %-nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

38. Na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 02. mája 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 21. januára 2019.

39. Najvyšší súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj pripojeného posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch dospeli k záveru o neopodstatnenosti žalobcovej žiadosti o invalidný dôchodok. V tomto smere teda správne pristúpili k zamietnutiu jeho žiadosti o invalidný dôchodok z dôvodu, že nemá, respektíve na jeho strane nebol objektívne preukázaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

40. Najvyšší súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

41. Najvyšší súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu nie je daný dôvod na zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a tým aj zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, tak ako to požaduje žalobca. Najvyšší súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Najvyšší súd dospel k záveru, že u

žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre vyhovieanie jeho žiadosti o invalidný dôchodok. Má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudkov je zrejmé ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

42. Žalobca v kasačnej sťažnosti v zásade namietal, že správne orgány neprihliadali na všetky lekárske správy, ktoré predložil, a ktoré mali preukazovať závažnejšie zdravotné postihnutie než to, ku ktorému dospeli správne orgány. Konkrétne sa malo jednať o schizoafektívnu poruchu (diagnóza F25), ktorej prináleží položka č. 2 prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. - Schizofrénia, poruchy schizotypové a poruchy s bludmi, v rámci ktorej je možné určiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť až v rozsahu 50 až 80 %. Namiesto toho u žalobcu bolo určené zdravotné postihnutie podľa položky č. 7 - Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok (alkoholizmus, toxikománia) vo forme stredne ťažkej, čomu zodpovedá percentuálne rozpätie 20 až 35 %.

43. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že posudkoví lekári sociálnej poisťovne oboch stupňov sa jednoznačne zhodli na závere, že žalobca trpí poruchami osobnosti a poruchami psychiky v dôsledku nadmerného užívania alkoholu. Tieto závery vychádzajú primárne z prepúšťacej správy z hospitalizácie na psychiatrickom oddelení vo Veľkom Záluží (od 27. júla 2017 do 14. augusta 2017), v ktorej bola konštatovaná závislosť od alkoholu, a tiež z prepúšťacej správy z hospitalizácie na psychiatrickej klinike v Nitre (od 17. októbra 2017 do 27. októbra 2017) so záverom poruchy psychiky a správania zapríčinených užívaním alkoholu [v zmysle medzinárodnej klasifikácie chorôb sa jednalo konkrétne o diagnózu F10.0 - akútnu intoxikáciu, F10.1 - zneužívanie (škodlivé užívanie) a F10.5 - psychotické poruchy]. Tento záver potvrdil tiež psychiater F. F. v lekárskej správe z 13. decembra 2017 (určené diagnózy F10.0, F10.1 a F10.5). V lekárskej správe z 20. februára 2019 F. F. konštatoval diagnózu F10.2 - syndróm závislosti.

44. Čo sa týka samotnej diagnózy F25 uvádzanej v lekárskej správe z 13. decembra 2017, z 05. decembra 2018, z 20. februára 2019 a tiež z 03. apríla 2019, najvyšší súd uvádza nasledovné: Kapitola V prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. zahŕňa vo všeobecnom ponímaní duševné choroby a poruchy správania, ktoré sú následne v rámci tejto kapitoly rozčlenené do ôsmich položiek

- i/ Organické duševné poruchy, poruchy intelektu, emotivity, afektivity (organický psychosyndróm, perinatálne poškodenie, Alzheimerova demencia, Pickova demencia pri Creutzfeldtovej-Jakobovej chorobe, Huntingtonovej chorobe a pod.)
- ii/ Schizofrénia, poruchy schizotypové a poruchy s bludmi
- iii/ Poruchy nálad (manické, depresívne, periodické)
- iv/ Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy
- v/ Poruchy osobnosti a poruchy správania
- vi/ Mentálna retardácia
- vii/ Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok (alkoholizmus, toxikománia)
- viii/ Syndrómy porúch správania spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktormi (mentálna anorexia, sexuálne poruchy, ktoré nie sú spôsobené organickou poruchou alebo chorobou).

Z položky č. 7 je zrejmé, že na rozdiel od ostatných v kapitole uvedených, sa nejedná o nové diagnózy, ale o diagnózy, ktoré sú už v príslušnej kapitole obsiahnuté s tým rozdielom, že v tomto prípade tieto duševné poruchy a poruchy správania (položky č. 1 až 6) budú spôsobené užívaním jeden alebo viacerých psychoaktívnych látok získaných na lekársky predpis alebo bez neho (alkoholizmus, toxikománia). To znamená, že pokiaľ sa u fyzickej osoby v dôsledku (nadmerného) užívania alkoholu prejaví porucha osobnosti, alebo schizoafektívna porucha, nepôjde o položku č. 5, prípadne č. 2, ale o položku č. 7, keďže kľúčovou je skutočnosť, že k poruche osobnosti / schizoafektívnej poruche došlo užívaním alkoholu s tým, že miera závažnosti tejto poruchy sa potom prejaví v určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rámci položky č. 7, teda buď vo forme stredne ťažkej (20 až 35 %), alebo ťažkej (50 až 60 %). Uvedené podporuje aj posudkové hľadisko k položke č. 7, podľa

ktorého percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa prevažujúcich symptómov z orgánového alebo psychického postihnutia uvedeného v tejto prílohe, t.j. v prílohe č. 7.

45. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti odkazoval na závery zo psychiatrických vyšetrení F. F. zo 06. februára 2019 a z 03. júna 2019, najvyšší súd uvádza, že lekárska správa zo 06. februára 2019 nebola žalobcom predložená v rámci dávkového konania (nie je obsiahnutá v posudkovom spise). Odhliadnuc od toho, najvyšší súd uvádza, že z nej nevyplýva žiadna závažná skutočnosť majúca vplyv na už vyššie uvedené závery. Psychiater F. F. opakovane konštatoval u žalobcu diagnózu F25, podobne ako v predchádzajúcich lekárskejších správach, čo však aj vzhľadom na skutočnosti uvádzané v bode 44 tohto rozsudku nie je relevantné. Na lekársku správu z 03. júna 2019 nebolo možné prihliadať s poukazom na § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Žalobou napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10. mája 2019.

46. K námietke žalobcu, že rozsudok krajského súdu je neodôvodnený a nevyporiada sa s podstatnými námietkami, najvyšší súd uvádza, že rozsudok krajského súdu je vo svojej podstate odôvodnenia pomerne stručný, avšak vzhľadom na to, že žalobca v prvom rade namietal nedostatočné posúdenie zdravotného stavu spočívajúce v tom, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie nemalo byť určené zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly V, Položka č. 7, písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., ale zdravotné postihnutie podľa kapitoly V, Položky č. 2, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., nakoľko trpí schizoafektívnou poruchou (diagnóza F25), bolo zo strany krajského súdu podstatné vysporiadať sa práve s touto námietkou. Krajský súd sa v bodoch 11 a 12 plne stotožnil so závermi, ku ktorým dospeli posudkoví lekári sociálneho poistenia. Najvyšší súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 139 ods. 2 SSP. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmovacieho konania, je postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa krajský súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok. Zrušenie a vrátenie veci krajskému súdu za účelom doplnenia rozsudku by bolo v tomto prípade nevhodné, keďže v konečnom dôsledku by bol žalobca rovnako neúspešný.

47. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

48. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

49. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.